

《烏諸姥》 / O·-cha-bó·

◎翻譯: Limkianhui

古早時，有一个好額儂的太太，破病kah真厲害。Beh做仙進前，即个婦人儂kā伊唯一的諸姥囡叫來面頭前，kā講：「我可憐的諸姥囡，阿娘nā轉去了後，會佇九泉之下保庇汝、保護汝。」無偌久了後，即个婦人儂着過身去囉。

婦人儂死後，in厝的儂kā伊的風水做佇in厝後壁的花園仔裡。婦人儂in諸姥囡，hit-ê可憐的小姑娘，伊是一个乖巧又俗善良的諸姥囡仔。伊每工to去in阿娘的墓前哭悲哀。日子過去一工又一工，又俗邁kah寒天囉，四界是落霜俗落雪。霜雪ná落ná大，kā婦人儂的墓庵khàm厚厚，親像一領白哲哲的毛毯。一目nih，又俗邁kah春天囉。春風微微仔吹，日頭光chhiō tòà墓埋，霜雪tauh-tauh-á熔去、化去……冬去春來，一工過一工，一冬過一冬，hit-ê好額儂又俗再納了一房妻室囉。

後母仔嫁來了，順繼俗將伊hām前翁生的兩個諸姥囡嘛做一下kā過來。即兩個諸姥囡仔攏生做真美、真好枝骨，嗒俗，in的心肝卻是siat-thái狼毒、siat-thái惡質。In來邁即个家庭，注定着是hit-ê可憐的小姑娘受凌遲、受折磨的開始。In攏味大伊歲，所以小姑娘噯叫in一聲「阿姊」。Inkā大儂使拚講：「飼一个『會食bē拜尅』、無路駛的飯桶，是beh創啥貨？各儂nā想beh趁食三頓飽，着噯家己去討趁……像即款儂，趁早叫叫去竈跤做諸姥kán味有影！」了後，inkā小姑娘身軀頂chhēng的súi衫súi鞋，攏chiâu褪掉，kan-na互伊chhēng一領火灰仔色的破裘仔。自安呢，可憐的小姑娘hông趕去竈跤鬥跤手，三不五時，俗噯互in創治、互in keng-thé。即陣，即个可憐的小姑娘，每工攏噯做hit-lō粗重又俗lah-sap的khang-khòe：透早天未光伊着噯起來擔水、hiâⁿ火、煮食、洗衣，拼頭尾……一直無閒邁暗暝。伊逐工攏噯忍受hit對姊妹仔對伊的苦毒俗thóe-thak。見攏nā邁kah暗時，伊着thiám kah bōe振bōe動，規身無力。無眠床通暈，看破暈tòà竈空邊的火灰堆兮。因為安呢，伊soah規身軀bak kah全火灰，烏越越，看着加真la-sâm，iah嘛加真怯勢。此去，hit兩個姊妹仔choâⁿ keng-thé伊叫「烏諸姥」。

有一擺，好額儂beh去趕圩，伊問後母生的hit兩個諸姥囡beh tih啥貨。大兮講：「我beh tih hit-lō真súi真súi的衫褲。」第二兮講：「我beh噯珍珠kah soān石。」好額儂俗問家己親生的諸姥囡：「嬰仔，ah汝咧？」烏諸姥kāin老父講：「親愛的爸爸，汝倒轉來的時，看叨一枝樹樅(chhiū-oe)先khê着汝戴的帽仔，汝着kā伊摘(tiah)轉來互我。」老父轉來了後，買真儕súi衫súi褲俗soān石送互hit對姊妹仔。半路兮，伊有nng過一片烏khâm-khâm的樹林，hia是一片矮矮仔樹。有一叢榛仔樹的樹樅koeh着伊的頭殼，險kā伊的帽仔掃落土跤。老父就kā即枝樹樅at斷，紮轉來交互家己的諸姥囡。烏諸姥kā即叢樹樅帶去栽佇in老母的墓仔邊。伊照原逐工去墓邊哭三擺，見攏nā哭kah真正傷心的時陣，目屎着親像雨水，一直透lìn落來，滴滴tòà咧hit叢樹樅咧，親像咧kā沃水共款。樹樅真緊着生根puh-ⁿ，直直hai起來，變成一叢真súi真súi的大樹。過無偌久，着有一隻鳥仔飛來樹仔頂做岫。鳥仔合意俗烏諸姥開講，in成做真好的朋友，烏諸姥nābeh tih啥貨，鳥仔攏會kāⁿ來互伊。

國王為着behkā王子選未婚妻，按算相連繼三工beh來舉辦大型的宴會，嘛邀請着真儕幼齒、又俗美貌的諸姥囡仔嬰來參加。王子按算behùi chiah-ê來參加舞會的súi諸姥囡仔當中，揀一个有合意的來做家己的新娘。烏諸姥in兩個阿姊oân-áhông邀請有着。Inkā烏諸姥喝來替in梳頭髮、拭皮鞋、結腰帶，kā伊展講國王beh邀請in兩個去參加舞會。烏諸姥按in的吩咐(hoan-hù)替in梳裝打扮了，家己soah咧哭傷心，伊嘛想beh去參加舞會。伊走去ko-chiâⁿ後母互伊tòe，iah噯俗後母仔soah應伊講：「哎哟！烏諸姥，ah汝也想beh去噢？！汝behchhēng啥物衫去？汝也無禮服，也bōe曉跳舞，ah無汝是beh儂參加啥物舞會啦？」烏諸姥照原硬kāko-chiâⁿ，後母仔噯愛俗hām伊kô-kô纏，choâⁿ超故意相迦空(sio khia-khang)，講：「chia有一盆hō-lîn豆仁，我即mái全部behkā倒倒落去火灰仔堆兮，兩點鐘裡，汝nā有才調全部攏總kā祛祛出來，汝着會當去參加舞會啊。」講了，就kā一盆hō-lîn豆全部拼落去火灰堆兮，越頭做伊出去囉。烏諸姥無法度，只好按後尾門仔走出來，走來邁花園兮，大聲對天喝講：

「天頂的粉鳥啊、斑鴿啊，

緊飛來噢！飛來 chia 噢！
可愛的雀鳥仔，親愛的朋友啊，
緊來噢！趕緊來噢！
逐个緊來 kā我鬥相共，
助我將火灰堆裡底的豆仔仁拈出來噢！]

代先飛來的是兩隻白粉鳥，in 是按竈竈的窗仔門飛入來的；佻來是兩只斑鴿，佻來，天頂大細隻鳥仔攏來啊，吱吱chiáuh-chiáuh，翼股仔「撲撲撲」，真緊攏飛來遭火灰堆的邊頭。粉鳥仔囡頭 chhih-chhih，tò 火灰裡 啄咧啄咧，將豆仔仁一粒一粒，咬咬出來；其它鳥仔嘛開始kut 力啄、kut 力 khêng.....。一點鐘過後，in 將豆仔仁ù 火灰堆裡底全部攏 póe-póe 出來，té 佇盤仔底。烏諸姥 kā hiah-ê 鳥仔說多謝了後，in tòh 按窗仔口飛出去囉。伊真正歡喜，趕緊捧着盤仔去 chhōe 後母仔，想講即 siaⁿ 穩會當 tòe in 去參加舞會囉。哪知影後母仔 soah 應伊講：「bōe 用得，bōe 用得！汝即个 lah-sap 諸姥，汝也無禮服，也 bē 曉跳舞，汝 bē 使去！」烏諸姥佻 kā ko-chiāⁿ，後母仔即擺換講：「一點鐘裡，汝 nā 有才調 kā 即兩盤豆仔仁ù 火灰裡全部 kā 拈拈出來，汝着會使去啊。」伊想講即擺烏諸姥穩死心啊，就安呢喙笑目笑，做伊行出去囉。Ah 唔佻，諸姥鬼仔 佻再 去後花園，佻頂擺共款，對天大聲喝講：

「天頂的粉鳥啊、斑鴿啊，
緊飛來噢！飛來 chia 噢！
可愛的雀鳥仔，親愛的朋友啊，
緊來噢！趕緊來噢！
逐个緊來 kā我鬥相共，
助我將火灰堆裡底的豆仔仁拈出來噢！]

代先飛來的是兩隻白粉鳥，in 是按竈竈的窗仔門入來的；佻來是兩只斑鴿，佻來，天頂大細隻鳥仔攏來啊，吱吱chiáuh-chiáuh，翼股仔「撲撲撲」，真緊攏飛來遭火灰堆的邊頭。粉鳥仔囡頭 chhih-chhih，開始 tò 火灰裡，啄咧啄咧，將豆仔仁一粒一粒，咬咬出來。其它的鳥仔嘛開始kut 力啄、kut 力 khêng.....半點鐘後，in 將豆仔仁ù 火灰堆兮 全部攏 póe-póe 出來，té 佇盤仔底。烏諸姥真正歡喜，鳥仔飛走了後，伊趕緊捧着盤仔去 chhōe 後母仔，想講即 siaⁿ 穩會當去參加舞會囉。哪知影後母仔 soah 講：「好啊啦！汝免佻了翹工啊啦，汝是 bē 當去的啦。汝無禮服，佻 bē 曉跳舞，汝存辦 beh kā 阮 漏氣 是 嗎？！」講煞，in 翁仔姥就 chhōa 着 hit 對姊妹仔 去參加宴會囉。

即陣，厝裡儂攏出去啊，chhun 烏諸姥一个儂留 tò 厝裡底。伊感覺也傷心，也稀微，就來遭榛樹跤哭 chhoeh 起來：
「榛仔樹啊！汝一定噯 kā 我鬥相共，
拜託汝身軀搖搖咧，
變一軀金 sihⁿ-sihⁿ，佻 súi 咚咚的禮服互我。」]

伊的朋友——鳥仔ù 樹仔頂飛落來，為汝 kāⁿ 來一軀 khōng 金 佻 kah 銀 的禮服 佻 一雙 白皙皙 又佻新點點的絲仔鞋。破衫褪掉換新衫，liōh-á 化妝打扮了後，烏諸姥就來遭了舞廳，hit 兩個姊妹仔比伊早邁一步。金咚咚 佻 豔豔 sihⁿ 的禮服 chhēng 佇烏諸姥的身上，看着是 hiah-nih 高貴，佻雅氣，真正是 sùi kah 會驚倒儂！In 攏認 bōe 出來，niáh-chún 講 hit-ê 的嗎相捌的公主是叨位來的，拍死着想 bōe 邁伊是烏諸姥。In 想講烏諸姥即陣穩當是乖乖仔 ku 佇竈空邊的火灰堆兮咧補眠。

王子看着伊，趕緊行倚來牽伊的手，請伊跳舞。自頭邁尾，王子攏是招伊跳，攏無 hām 別个姑娘鬥陣跳。王子的手一直 kā 伊攏 tiâu-tiâu，見 nā 有儂 beh 來招，王子着 kāng 講：「即位小姐佻我咧跳舞。」In 做夥跳 kah 真暗真暗，伊 chiah 想着講噯轉去囉。王子想 beh 知影即位美麗的姑娘到底倚叨位，就對伊講：「我送汝轉去。」烏諸姥雖然喙講好，唔佻 soah 趁王子無張弛的時陣 làng 瞭，越頭做伊走 kah 無看見儂影。王子佇後壁 khók-khók jiok (chip)，伊看破跳入粉鳥寮，順繼將門拈起來關。王子直直守佇外口，唔願意回宮，一直邁 kah in 老父轉來。王子 choāⁿ 講 in 老父聽：「佇舞會，hit-ê 唔知啥物名的姑娘，即 mái 親佇即問粉鳥仔寮裡底。」尾仔，in kā 寮仔門 kiāu 開，唔佻裡面已經無儂。王子真失望，看破做伊回宮去囉。

父母踏入厝裡的時陣，烏諸姥已經瘋佇火灰仔堆邊頭，身軀頂照原chhēng着 hit 軀 lah-sap 的衫褲，竈頭頂 暗淡的 土油燈 嘛照原 安呢 sihⁿ咧 sihⁿ咧，nā像啥物代誌攏無發生過的款。其實，烏諸姥現跳入粉烏仔寮了後，真緊着i 後尾門仔 soan 出去，蹺去邁榛樹仔跤，將身軀頂 hit 領 súi 咚咚的禮服褪落來，拜託烏仔 來 kâⁿ轉去。了後 chiah 幹轉去厝裡底 幔 hit 領火灰色的破裘仔。

第二日，舞會咯 beh 開始囉，in 爸爸佻後母仔，hām 兩個姊妹仔又佻出門去囉。烏諸姥佻來邁樹仔跤，念講：
「榛仔樹啊！請汝 kâ 我鬥相共，
拜託汝身軀搖搖咧，
變一軀金 sihⁿ-sihⁿ，佻 súi 咚咚的禮服互我。」

Hit 隻烏仔又佻飛來囉，紮來一套比頂擺佻佻súi的禮服。伊行入舞會大廳的時，在場的儂攏呵嚟súi，講伊親像天頂的仙女來下凡。王子一直咧等伊來，看着伊就趕緊倚來牽伊的手，請伊跳舞。見nā有儂 beh 來招，王子着 kâng 講：「即位小姐佻我咧跳舞。」In 直直跳，跳 kah 半暝，beh 轉去的時，王子照原 kâ tòe-tiâu-tiâu，想講安呢着知影即个姑娘in 厝佇叨位。無 gⁱ恬 tòe kah 尾仔共款嘛是互伊佻 soan 去。即擺，伊跳入 in 老父 teh tōa 的 hit 落大厝後壁的花園兮。花園裡底有一叢真 súi 真懸的梨仔樹，樹叢頂懸，果子仔是生kah 密密 chiuh-chiuh。烏諸姥 liâm-tong-sí chhōe 無所在 thang 覘，歸氣 peh 按樹仔尾頂去。王子看無伊的儂，嘛唔知伊到底是藏佇叨位，只好佇hia 一直倚邁 in 老父轉來，chiah 講互伊聽：「hit-ê 佻我做伴跳舞、唔知啥物名的姑娘，佻再去互 soan 去囉...Ah 照看，是覘佇即叢梨仔樹頂懸。」聽王子安呢講，烏諸姥in 老父着咧臭 giâu 疑：「敢講是烏諸姥？」尾仔，伊叫儂攏斧頭kâ樹仔 phut 倒，唔咯，樹仔頂根本着無儂。老父佻後母仔去竈跤咧巡的時，看見烏諸姥嘛是佻普通時仔共款，the 佇火灰堆兮，攏無啥物各位的。噹時仔是安呢啦，伊peh 上梨仔樹了後，着隨按另外一月佻再 soan 落來，順繼佻蹺去邁榛樹仔跤，kâ hit 領 súi 咚咚的禮服褪落來，拜託樹頂的烏仔佻來kâⁿ轉去。了後，chiah 佻幹轉去竈跤 lam hit 領火灰色的破裘仔。

第三日，猶原是等 kah 老父、後母 hām 兩個姊妹仔出門了後，烏諸姥chiah 行去花園 hia，對榛仔樹講：
「榛仔樹啊！請汝 kâ 我鬥相共，
拜託汝身軀搖搖咧，
變一軀金 sihⁿ-sihⁿ，佻 súi 咚咚的禮服互我。」

伊 hit-ê 古意的朋友，又佻替伊 chhoân 一套比頂日 佻佻 新媽，佻佻 súi 的 禮服 佻 一雙 透底 用 純金 落去 pⁿ的跳舞鞋。伊趕邁舞會現場的時，在場的儂攏看kah 戀去 (gāng--khi)，准講是七仙女，嘛比 bē着伊的 súi。王子 kan-taⁿ邀請伊一儂 saⁿ-kap 跳舞，見 nā有儂 beh 招，王子着 kâng 講：「即位小姐是我的舞伴。」Tit-beh kah 半暝的時，伊講 beh 轉去囉，王子又佻 beh 陪伊做夥轉去。即擺，王子心裡有主張：「我絕對bōe 用佻再互伊 soan 去」。Ah 唔咯，烏諸姥照原設法按王子的身邊偷走去。因為走了傷狂，一雙純金做的跳舞鞋soah ka-lauh 一奇 (chit-kha) 佇樓梯兮，kan-taⁿ chhun 正跤 佇咧。

王子 kâ hit 奇 鞋仔拏起來收，隔轉日，天未光，着去 chhōe in 父王，kâ伊講：「我 beh 娶即奇 (kha) 鞋仔的主儂做我的新娘，nā叨一位姑娘的跤，拄好會合 (hah) 即奇鞋仔，伊着是我 beh 娶的儂。」Hit 兩個姊妹仔聽着即个消息了後，攏歡喜 kah 跳起來，因為 in 兩儂 跤 攏真 súi，真幼秀，in 想講 hit 奇鞋仔，nā in 來 chhēng，肯定 會 合跤。老母代先陪大漢諸姥 囡坵房間裡試 chhēng，siáng 知影大漢諸姥 囡 的 跤盤傷闊，鞋仔傷狹，大頭拇 soah long bōe 入去。In 老母 choâⁿ 互伊一支大鉸剪，kâ 伊 鑿空 講：「無要緊，大頭拇剪揀！只要汝nā會當做王后，剝斷一支跤指頭仔實在無算啥，佻再講，邁hit陣，汝 nā beh 出門，也免佻行路囉。」即个戀諸姥鬼仔聽kah 信篤篤 (sìn-tauh-tauh)，感覺 in 母仔講安呢有理，choâⁿ心肝掠坦橫，敢敢將倒跤的大頭拇鉸斷，了後，鞋仔 long 咧，強忍 thiàⁿ，行來邁王子的面頭前。王子看伊 chhēng kah bā搭 bā搭，當做伊是家己 beh 娶的新娘，就 kâ伊攏上馬，雙雙回宮去囉。

無 gⁱ，行邁後花園的時，soah 聽着 hit 叢榛仔樹頂 有一隻粉烏佇咧唱歌：
「翻頭翻頭！緊翻頭！」

汝看 hit 奇鞋！
鞋傷細，嘔是 beh 互伊 chhēng 的！
王子！王子！
緊越頭轉去娶汝的新娘，
坐佇汝身邊的儂嘔是汝的新娘。」

王子聽着了後，趕緊落馬一下看，看着血水仔直直ūi 鞋仔裡流出來，伊知影家己 hōng 騙去啊，隨越頭將假新娘 chhōa 倒轉，對 in 兜的儂講邊：「即个嘔是我的新娘，叫另外 hit-ê 小妹來試看 māi。」小妹帶鞋仔入去試，頭前攏 chiâu long 入去囉，無 gī 悟 跤後 tiⁿ 傷長，chiⁿ 攏 bōe 入去。In 老母 kā 使唆，叫伊將跤後 tiⁿ 削掉，chhēng 好勢了後，出來見王子。王子看伊 chhēng kah bā 搭 bā 搭，想講伊着是真正的新娘，就 kā 伊扶 (phō) 上馬，雙雙回宮去囉。

無 gī，行邊後花園的時，又咯聽着粉鳥仔樹尾溜咧唱歌：
「翻頭翻頭！緊翻頭！
汝看 hit 奇鞋！
鞋傷細，嘔是 beh 互伊 chhēng 的！
王子！王子！
緊越頭轉去娶汝的新娘，
坐佇汝身邊的儂嘔是汝的新娘。」

王子 aⁿ 落去一下看，看着血水仔ūi 鞋仔裡直直滲出來，一奇白色的絲仔襪 嘛攏全 tò 紅去，就隨越頭，將伊送轉去。王子 kā in 老父講：「這嘔是正新娘，汝咯有諸姥囡無？」In 老父應講：「無啊 neh... 是講，猶一个『烏諸姥』是我俗進前過身 hit-ê 太太生的.....ah 我即个諸姥囡，儂生做慳恹 (ùn-thùn) 咯 lah-sap，無可能是汝的新娘啦。」而不過，王子 soah 堅持講 beh 互伊來試看 māi。烏諸姥來邊，先洗面咯洗手，了後就對王子行禮表示禮貌。王子帶鞋仔互伊試，鞋仔 bē 輪專門做 beh 互伊 chhēng 的，是安呢 和和和、bā-bā-bā。王子就掠伊金金相，認出是伊無嘔着，歡喜 kah chhiak-chhiak-thiô，大聲講：「這 chiah 是我的新娘啦！」後母仔 hām hit 兩個姊妹仔，攏總驚一 thiô。看着王子親手 kā 烏諸姥扶上馬，in 母仔囡三儂是氣 kah 面仔攏 chiâu 烏，無法度，只好目暘金金看王子將烏諸姥娶轉去。In 行來邊榛樹仔跤的時，聽着粉鳥仔仔咧唱歌：

「回宮囉！回宮囉！
緊看 hit 奇鞋！
王妃！這是 beh 做互汝的鞋！
王子！王子！
吓緊 chhōa 汝的新娘倒轉去，
坐佇汝身邊的儂 chiah 是汝 beh 嘔的新娘。」

粉鳥唱煞，飛過來歇佇烏諸姥正片的肩胛頭。In 做陣ūi 王宮行去。

廈門 Limkianhui 翻譯 2006 年 4 月 1 日

Kó-chá-sí, ū chit-ê hó-giáh-lâng ê thài-thài, phò-a-pī kah chin lí-hāi. Beh chhòe-sian chìn-chêng, chit-ê hū-jîn-lâng kā i ūi-it ê cha-bó-kiá" kiò lāi bīn-thâu-chêng, kā kóng : " góa khó-liân ê cha-bó-kiá", a-niá nā tíg-khí liáu-āu, ē tī kiú-choân chi-hā pó-pí--lí, pó-hō--lí." Bô-lōa-kú liáu-āu, chit-ê hū-jîn-lâng tòh kè-sin--khì lo-h.

Hū-jîn-lâng sí āu, in chhù ê lâng kā i ê hong-súi chòe tī in chhùn-āu-piah ê hoe-hng-á-lāi. Hū-jîn-lâng in cha-bó-kiá, hit-ê khó-liân ê sió ko-niú, i sí chit-ê koai-khá iū-koh siān-liông ê cha-bó- gín-á-e". I múi-kang to khi in a-niá ê bōng-chêng khàu-pi-ai.

Jit-chí kè-khì chit-kang iū chit-kang, iū-koh kàu kah koáⁿ-thiⁿ lo-h, sì-kòe sī lóh-sng kah lóh-seh. Sng-seh ná lóh ná tōa, kā hū-jîn-lâng ê bōng-am khàm kâu-kâu, chhin-chhiūⁿ chit-niá pèh-siak-siak ê mô-thán. Chit-bák-nih, iū-koh kàu kah chhun-thiⁿ lo-h. Chhun-hong bí-bí-á chhe, jít-thâu-kng chhiō tōa bōng-tiāⁿ, sng-seh tauh-tauh-á iūⁿ--khì, hòe--khì...Tang-khì chhun-lâi, chit-kang kè chit-kang, chit-tang kè chit-tang, hit-ê hó-giáh-lâng iū-koh-chài lạp-liáu chit-pâng chhe-sek lo-h.

Āu-bú-á kè-lâi liáu, sūn-sòa koh chiong i hām chêng-ang siⁿ--ê nng-ê cha-bó-kiáⁿ mā chòe-chit-ê kâⁿ--kè-lâi. Chit nng-ê cha-bó gín-á lóng siⁿ-chòe chin súi, chin hó ki-kut, m̄-koh, in ê sim-koaⁿ kioh-sī siat-thái lóng-tók, siat-thái ok-chit. In lâi-kàu chit-ê katêng, chù-tiāⁿ tóh-si hit-ê khó-liân ê sió ko-niū siū lêng-ti, siū chiat-bôa ê khai-sí. In lóng khah tōa i hē, só-í sió ko-niū ài kiò in chit-siaⁿ "a-chí". In kā tōa-lâng sái-lōng kóng: " chhiⁿ chit-ê 'ē chiah bōe pài-ang', bô-lō-sái ê png-tháng, sī beh chhòng siáⁿ-hè ? Kok-lâng nā siūⁿ beh thàn-chiah saⁿ-tng pá, tóh-ài ka-kī khi thó-thàn...Chhiūⁿ chit-khoán lêng, thàn-chá kiò-kiò khi châu-kha chòe cha-bó-kán khah ū-íáⁿ !" Liáu-āu, in kā sió ko-niū sin-khu-téng chhēng ê súi-saⁿ súi-oē, lóng-chiáu thng-tiāu, kan-taⁿ hoⁿ i chhēng chit-niá hé-hu-á-sek ê phòa-hiū-á. Chū-án-ni, khó-liân ê sió ko-niū hông koáⁿ-khì châu-kha tau-kha-chhiūⁿ, sam-put-gō-sí, koh ài hoⁿ in chhòng-ti, hoⁿ in keng-thóe. Chit-chūn, chit-ē khó-liân ê sió ko-niū, múi-kang lóng ài chòe hit-lō chho-tāng iū-koh lah-sap ê khang-khè: thàu-chá thiⁿ bē kng, i tóh-ài khí-lâi taⁿ-chúí, hiáⁿ-hé, chú-chiáh, sóe-saⁿ, piàⁿ thâu-bé... It-tit bô-ēng kàu àm-mí. I tak-kang lóng ài lím-siū hit tui chí-bē-á tui i ê khó-tók kah thóe-thak. Kiàn-pái nā kàu kah àm-sí, i tóh thiám kah bōe-tín bōe-tāng, kui-sin bô lát. Bô bîn-chhng thang khùn, khoáⁿ-phòa khùn tōa châu-khang-piⁿ ê hé-hu-tui-ê. In-ūi án-ni, i soah kui sin-khu bak kah choân hé-hu, o-sô-sô, khoáⁿ-tióh ke-chin la-sâm, iah mā ke-chin khiap-si. Chhú-khì, hit nng-ê chí-bē-á choân keng-thóe i kiò "o-cha-bó".

Ū chit-pái, hó-giáh-lâng beh khi koáⁿ-hi, i mnḡ āu-bú-á siⁿ--ê hit nng-ê cha-bó-kiáⁿ beh tih siáⁿ-hè. Tōa--ê kóng: " góa beh tih hit-lō chin súi chin súi ê saⁿ-khò." Tē-jī-ê kóng: " góa beh ài chin-chu kah soān-chiòh." Hó-giáh-lâng koh mnḡ ka-kī chhin-siⁿ ê cha-bó-kiáⁿ: "eⁿ--á, ah lí leh ?" O-cha-bó kâ in lāu-pē kóng: "chhin-ài ê pa--pà, lí tò-trng--lâi ê sí, khoàⁿ tó chit-ki chhiū-oe seng khê-tiòh lí tì ê bô-á, lí tóh kâ i tiah trng-lâi hō--góa." Lāu-pē trng--lâi liáu-āu, bōe chin chòe súi-saⁿ súi-khò kah soān-chiòh sàng hō hit tui chí-bē-á. Poàⁿ-lō--ê, i ū nnḡ-kè chit-phiàn o-khâm-khâm ê chhiū-nā, hia sī chit-phiàn oé-kha-á-chhiū. Ū chit-châng chin-á-chhiū ê chhiū-oe koeh-tiòh i ê thâu-khak, hiám kâ i ê bô-á sàu-lòh thô-kha. Lāu-pē chiū kâ chit-ki chhiū-oe at--tng, chah trng-lâi kau hō ka-kī ê cha-bó-kiáⁿ. O-cha-bó kâ chit-châng chhiū-oe thèh-khì chai tī in lāu-bú ê bōng-á-piⁿ. I chiàu-goân tak-kang khi bōng-piⁿ khàu saⁿ-pái, kiàn-pái nā khàu kah chin-chiàⁿ siong-sim ê sí-chūn, bák-sái tóh chhin-chhiūⁿ hō-chúí, tih-tih tōa-leh hit châng chhiū-oe leh, chhin-chhiūⁿ leh kâ ak-chúí káng-khoán. Chhiū-oe chin kín tóh siⁿ-kun puh-íⁿ, tit-tit hai--khí-lâi, piⁿ-chiáⁿ chit-châng chin súi chin súi ê tōa-chhiū. Kè bô-lōa-kú, tóh-ū chit-chiah chiáu-á pe-lâi chhiū-á-téng chòe-siū. Chiáu-á kah-ì hām O-cha-bó khai-káng, in chiáⁿ-chòe chin hó ê pēng-iú, O-cha-bó nā beh tih siáⁿ-hè, chiáu-á lóng-ē kâⁿ-lâi hō--i.

Kok-ông ū-tiòh beh kā Ông-chú soán bí-hun-chhe, àn-snḡ sio-liân-sòa saⁿ-kang beh lâi kú-pān tōa-hēng ê iàn-hōe, mā iau-chhiáⁿ tiòh chin chòe iū-khí iū-koh bí-māu ê cha-bó gín-á-eⁿ lâi chham-ka. Ông-chú àn-snḡ beh ùi chiah-ê lâi chham-ka bú-hōe ê súi cha-bó gín-á tong-tiong, kóng chit-ê ū kah-ì-ê lâi chòe ka-kī ê sin-niū. O-cha-bó in nnḡ-ê a-chí oân-á hông iau-chhiáⁿ ū-tiòh. In kā O-cha-bó hoah-lâi thòe in soe thâu-chang, chhit pē-oē, kat io-tò, kâ i tián kóng Kok-ông beh iau-chhiáⁿ in nnḡ-ê khi chham-ka bú-hōe. O-cha-bó àn in ê hoan-hù thòe in soe-chnḡ táⁿ-pān liáu, ka-kī soah leh khàu siong-sim, i mā siūⁿ beh khi chham-ka bú-hōe. I cháu-khì ko-chiáⁿ āu-bú hō i tē, iah m̄-koh āu-bú-á soah in i kóng: " ai-ioh! O-cha-bó, ah lí iā siūⁿ beh khi o-h ?! Lí beh chhēng sím-mih saⁿ khi ? Lí ā bô lé-hòk, ā bōe-hiáng thiàu-bú, ah bô lí sī beh kah lêng chham-ka sím-mih bú-hōe lah ?!" O-cha-bó chiàu-goân ngī kâ ko-chiáⁿ, āu-bú-á m̄-ài koh hām i kô-kô-tiⁿ, choân thiau-kò-ì sio khia-khang, kóng: " chia ū chit-phún hô-lín-tāu-jîn, góa chit-mái choân-pō beh kâ tò-tò lóh-khì hé-hu-á-tui-ê, nnḡ tiám-cheng lâi, lí nā ū chhiū-tiāu choân-pō lóng-chóng kâ khiòh-khiòh--chhut-lâi, lí tóh ē-tàng khi chham-ka bú-hōe ah." Kóng liáu, chiū kâ chit-phún hô-lín-tāu choân-pō piàⁿ lóh-khì hé-hu-tui-ê, oát-thâu chòe-i chhut--khì lo-h. O-cha-bó bô hoat-tō; chí-hó àn āu-bé-mnḡ-á cháu--chhut-lâi, cháu lâi-kàu hoe-hnḡ-ê, tōa-siaⁿ tui thiⁿ hoah kóng:

" Thiⁿ-téng ê hún-chiáu ah, pan-kah ah,

kín pe--lâi o·h ! Pe-lâi chia o·h !
Khó-ài ê chhek-chiáu-á, chhin-ài ê pêng-iú ah,
kín-lâi o·h ! Koáⁿ-kín lâi o·h !
Tàk-ê kín-lâi kâ góa tàu-saⁿ-kâng,
chō· góa chiong hé-hu-tui lâi-tóe ê tâu-á-jîn khioh--chhut-lâi o·h ! "

Tâi-seng pe--lâi-ê sī n̄ng-chiah pèh hún-chiáu, in sī àn chàu-kha ê thang-á-m̄ng pe--jip-lâi ê; koh-lâi sī n̄ng-chiah pan-kah, koh-lâi, thiⁿ-téng tōa-sòe-chiah chiáu-á lóng lâi--ah, chih-chih-chiauh-chiauh, sít-kó-á "phòk, phòk, phòk", chin kín lóng pe lâi-kàu hé-hu-tui ê piⁿ--thâu. Hún-chiáu-á-kiáⁿ thâu chhih-chhih, tōa hé-hu-lâi tok--leh tok--leh, chiong tâu-á-jîn chit-liáp chit-liáp, kâ-kâ--chhut-lâi; kî-thaⁿ ê chiáu-á mā khai-sí kut-lát tok, kut-lát khêng...Chit tiám-cheng kè-âu, in chiong tâu-á-jîn ùi hé-hu-tui lâi-tóe choân-pō lóng pōe-pōe--chhut-lâi, tóe tī poáⁿ-á-tóe. O-cha-bó kâ hiah-ê chiáu-á seh to-siā liáu-âu, in tòh àn thang-á-kháu pe--chhut-khì lo·h. I chin-chiàⁿ hoaⁿ-hí, koáⁿ-kín phâng-tiòh poáⁿ-á khi chhē āu-bú-á, siūⁿ-kóng chit-siaⁿ ún ē-tàng tè in khi chham-kha bú-hōe lo·h. Nah-chai-iaⁿ āu-bú-á soah in i kóng : "bōe-ēng--tit, bōe-ēng--tit ! Lí chit-ê lah-sap cha-bó, lí ā bô lé-hòk, ā bōe-hiáng thiàu-bú, lí bōe-sái khi ! " O-cha-bó koh kah ko-chiáⁿ, āu-bú-á chit-pái oāⁿ kóng: "chit tiám-cheng lâi, lí nā ū châi-tiâu kâ chit n̄ng-poáⁿ tâu-á-jîn ùi hé-hu-tui-lâi choân-pō kâ khioh-khioh--chhut-lâi, lí tòh ē-sái khi ah." I siūⁿ-kóng chit-pái O-cha-bó ún sí-sim ah, chiū án-ni chhùi-chhiò bák-chhiò, chòe-i kiáⁿ--chhut-khì lo·h. Ah m̄-koh, cha-bó-kúi-á koh-chài cháu-khì āu-hoe-h̄ng, kah téng-pái kâng-khoán, tui thiⁿ tōa-siaⁿ hoah kóng:

" Thiⁿ-téng ê hún-chiáu ah, pan-kah ah,
kín pe--lâi o·h ! Pe-lâi chia o·h !
Khó-ài ê chhek-chiáu-á, chhin-ài ê pêng-iú ah,
kín-lâi o·h ! Koáⁿ-kín lâi o·h !
Tàk-ê kín-lâi kâ góa tàu-saⁿ-kâng,
chō· góa chiong hé-hu-tui lâi-tóe ê tâu-á-jîn khioh--chhut-lâi o·h ! "

Tâi-seng pe--lâi-ê sī n̄ng-chiah pèh hún-chiáu, in sī àn chàu-kha ê thang-á-m̄ng jip--lâi-ê; koh-lâi sī n̄ng-chiah pan-kah, koh-lâi, thiⁿ-téng tōa-sòe-chiah chiáu-á lóng lâi--ah, chih-chih-chiauh-chiauh, sít-kó-á "phòk, phòk, phòk", chin kín lóng pe lâi-kàu hé-hu-tui ê piⁿ--thâu. Hún-chiáu-á-kiáⁿ thâu chhih-chhih, khai-sí tōa hé-hu-lâi, tok--leh tok--leh, chiong tâu-á-jîn chit-liáp, kâ-kâ--chhut-lâi. Kî-thaⁿ ê chiáu-á mā khai-sí kut-lát tok, kut-lát khêng....Poáⁿ tiám-cheng āu, in chiong tâu-á-jîn ùi hé-hu-tui--ê choân-pō lóng pōe-pōe--chhut-lâi, tóe tī poáⁿ-á-tóe. O-cha-bó chin-chiàⁿ hoaⁿ-hí, chiáu-á pe-cháu liáu-âu, i koáⁿ-kín phâng-tiòh poáⁿ-á khi chhē āu-bú-á, siūⁿ-kóng chit-siaⁿ ún ē-tàng khi chham-ka bú-hōe lo·h. Nah-chai-iaⁿ āu-bú-á soah kóng : " hó--ah lah ! Lí bián koh liáu-gōng-kang ah lah, lí sí bōe-tàng khi--ê lah. Lí bô lé-hòk, koh bōe-hiáng thiàu-bú, lí chūn-pān beh kâ gún lâu-khùi sī--m̄ ?!" Kóng soah, in ang-á-bó chiū chhōa-tiòh hit tui chí-bē-á khi chham-ka bú-hōe lo·h.

Chit-chūn, chhù-lâi-lâng lóng chhut--khi ah, chhun O-cha-bó chit-ê lêng lâu tōa chhù-lâi-tóe. I kám-kak iā siong-sim, iā hi-bī, chiū lâi-kàu chin-chhiū-kha khàu-chhoeh--khí-lâi:

" Chin-á-chhiū ah ! Lí it-tēng ài kâ góa tàu-saⁿ-kang,
pài-thok lí sin-khu iô-iô--leh,
pián chit-su kim-sihⁿ-sihⁿ koh súi-tang-tang ê lé-hòk hō--góa."

I ê pêng-iú, chiáu-á ùi chhiū-á-téng pe--lòh-lâi, ūi i kâⁿ-lâi chit-su khong-kim koh khâh-gún ê lé-hòk, kah chit-siang pèh-siak-siak iū-koh sin-tiám-tiám ê sí-á-oê. Phòh-saⁿ thng-tiâu oā sin-saⁿ, liòh-á hòh-chong táⁿ-pān liáu-âu, O-cha-bó chiū lâi-kàu liáu bú-thiaⁿ, hit n̄ng-ê chí-bē-á pí i chá kàu chit-pō. Kim-tang-tang koh iām-iām-sihⁿ ê lé-hòk chhēng tī O-cha-bó ê sin--siōng, khoàⁿ-tiòh sī hiah-niūh ko-kui koh ngá-khì, chin-chiàⁿ sī súi kah ē kiaⁿ-tó-lâng! In lóng jīn bōe chhut--lâi, niáh-chún kóng hit-ê m̄ sio-pat ê kong-chú sí tō-ūi lâi--ê, phah-sí tòh siūⁿ-bōe-kàu i sí O-cha-bó. In siūⁿ-kóng O-cha-bó chit-chūn ún-tàng sī koai-koai-á ku tī chàu-

khang-piⁿ ê hé-hu-tui--ê leh pó-bîn.

Ông-chú khoàⁿ-tiòh i, koáⁿ-kín kiâⁿ oá-lâi khan i ê chhiú, chhiáⁿ i thiàu-bú. Chū-thâu kàu-bé, Ông-chú lóng-sī chio i thiàu, lóng bô hām pát-ê ko-niú tàu-tin thiàu. Ông-chú ê chhiú it-tít kâ i lám tiâu-tiâu, kiàn-nâ ũ lāng beh lâi chio, Ông-chú tòh káng kóng: "chit-ūi sió-chiá kah góa leh thiàu-bú." In chòe-hé thiàu kah chin àm chin àm, i chiah siūⁿ-tiòh kóng ài tít--khì lo-h. Ông-chú siūⁿ beh chai-íáⁿ chit-ūi bí-lê ê ko-niú tàu-tóe khiā tó-ūi, chiū tui i kóng: "góa sàng lí tít--khì." O-cha-bó sui-jiân chhui kóng hó, m̄-koh soah thàn Ông-chú bô tiuⁿ-tí ê sí-chūn lāng-liâu, oát-thâu chòe-i cháu kah bô khoàⁿ-kìⁿ lāng-íáⁿ. Ông-chú tī āu-piah khók-khók chip, i khoàⁿ-phòah thiàu-jip hún-chiáu-liâu, sūn-sòa chiong m̄ng khiòh khí-lâi koaiⁿ. Ông-chú tít-tít chiú tī gōa-kháu, m̄ goān-ì hōe-kiong, it-tít tán kah in lāu-pē tít--lâi. Ông-chú choân kóng hō in lāu-pē thiaⁿ : "tī bú-hōe, hit-ê m̄-chai sím-mīh mīa ê ko-niú, chit-mái bih tī chit-keng hún-chiáu-á-liâu lâi-tóe." Bé--á, in kâ liâu-á-m̄ng kiāu--khui, m̄-koh lâi-bîn í-keng bô lāng. Ông-chú chin sit-bāng, khoàⁿ-phòah chòe-i hōe-kiong--khì lo-h. Pē-bú tãh-jip chhù-lâi ê sí-chūn, O-cha-bó í-keng un tī hé-hu-á-tui piⁿ--thâu, sin-khu-téng chiàu-goān chhēng-tiòh hit-su lah-sap ê saⁿ-khò, chàu-thâu-téng àm-tām ê thô-iú-teng m̄ chiàu-goān án-ni sihⁿ--leh, ná-chhiūⁿ sím-mīh tãi-chì lóng bô hoat-seng--kè ê khoán. Kî-sit, O-cha-bó hiān thiàu-jip hún-chiáu-á-liâu liáu-āu, chin kín tòh ùi āu-bé-m̄ng-á soan--chhut-khì, sèh khi-kàu chin-chhiūⁿ-á-kha, chiong sin-khu-téng hit-niá súi-tang-tang ê lé-hòk thng--lòh-lâi, pài-thok chiáu-á lâi kâⁿ--tít--khì. Liáu-āu chiah oat tít--khì chhù-lâi-tóe moa hit-niá hé-hu-sek ê phòah-hiū-á.

Tē-jī-jit, bú-hōe koh beh khai-sí lo-h, in pa--pà kah āu-bú-á, hām n̄ng-ê chí-bē-á iū-koh chhut-m̄ng--khì lo-h. O-cha-bó koh lâi-kàu chhiū-á-kha, liām-kóng:

" Chín-á-chhiū ah ! Lí it-tēng ài kâ góa tàu-saⁿ-kang,
pài-thok lí sin-khu iô-iô--leh,
piàn chit-su kim-sihⁿ-sihⁿ koh súi-tang-tang ê lé-hòk hō--góa."

Hit-chiah chiáu-á iū-koh pe--lâi lo-h, chah-lâi chit-thò pí téng-pái koh-khah súi ê lé-hòk. I kiâⁿ-jip bú-thiaⁿ ê sí, chāi-tiūⁿ ê lāng lóng o-ló súi, kóng i chhin-chhiūⁿ thiⁿ-téng ê sian-lú lâi hā-hoan. Ông-chú it-tít leh tán i lâi, khoàⁿ-tiòh i chiū koáⁿ-kín oá-lâi khan i ê chhiú, chhiáⁿ i thiàu-bú. Kiàn-nâ ũ lāng beh lâi chio, Ông-chú tòh káng kóng: "chit-ūi sió-chiá kah leh thiàu-bú." In tít-tít thiàu, thiàu kah poàⁿ-m̄, beh tít--khì ê sí, Ông-chú chiàu-goān kâ tē tiâu-tiâu, siūⁿ-kóng án-ni tòh chai-íáⁿ chit-ê ko-niú in chhù tī tó-ūi. Bô-gí-gō tē kah bé--á káng-khoán m̄-sī hō i koh soan--khì. Chit-pái i thiàu-jip in lāu-pē teh tōa ê hit-lòh tōa-chhù āu-piah ê hoe-hng-ê. Hoe-hng lâi-tóe ũ chit-châng chin súi chin koaiⁿ (koân) ê lâi-á-chhiū, chhiūⁿ-châng téng-koaiⁿ, ké-chí-á sí siⁿ kah bát-bát-chiuh-chiuh. O-cha-bó liām-tong-sī chhē bô só-chāi thang bih, kui-khì peh àn chhiū-á-bé-téng khi. Ông-chú khoàⁿ-bô i ê lāng, m̄ m̄-chai i tàu-tóe sí chhàng tī tó-ūi, chí-hó tī hia it-tít khiā kàu in lāu-pē tít--lâi, chiah kóng hō i thiaⁿ : " hit-ê kah góa chòe-phoāⁿ thiàu-bú, m̄-chai sím-mīh mīa ê ko-niú, koh-chài hō i soan--khì lo-h....ah chiàu-khoàⁿ, sí bih tī chit-châng lâi-á-chhiū téng-koaiⁿ." Thiaⁿ Ông-chú án-ni kóng, O-cha-bó in lāu-pē tòh leh chhàu-giâu-gí: "kám-kóng sí O-cha-bó ?" Bé--á, i kiò lāng giáh pó-thâu kâ chhiū-á phut--tó, m̄-koh, chhiū-á-téng kun-pún tòh bô lāng. Lāu-pē kah āu-bú-á khi chàu-kha leh sūn ê sí, khoàⁿ-kìⁿ O-cha-bó m̄-sī kah phó-thong-sí-á káng-khoán, the tī hé-hu-tui--ê, lóng bô sím-mīh koh-iūⁿ--ê. Tang-sí-á sí án-ni lah, i peh-chiūⁿ lâi-á-chhiū liáu-āu, tòh súi àn lēng-gōa chit-pēng koh-chài soan--lòh-lâi, sūn-sòa koh sèh khi-kàu chin-chhiū-á-kha, kâ hit-niá súi-tang-tang ê lé-hòk thng--lòh-lâi, pài-thok chhiū-téng ê chiáu-á koh-lâi kâⁿ--tít--khì. Liáu-āu, chiah koh oat tít--khì chàu-kha lam hit-niá hé-hu-sek ê phòah-hiū-á.

Tē-saⁿ-jit, iū-goān sí tán kah lāu-pē, āu-bú hām n̄ng-ê chí-bē-á chhut-m̄ng liáu-āu, O-cha-bó chiah kiâⁿ-khì hoe-hng hia, tui chin-á-chhiū kóng:

" Chín-á-chhiū ah ! Lí it-tēng ài kâ góa tàu-saⁿ-kang,
pài-thok lí sin-khu iô-iô--leh,
piàn chit-su kim-sihⁿ-sihⁿ koh súi-tang-tang ê lé-hòk hō--góa."

I hit-ê kó-ì ê pêng-iú, iū-koh thòe i chhoân chit-thò pí téng-jit koh-khah sin-ian, koh-khah súi ê lé-hòk, kah chit-siang thàu-tóe ēng sūn-kim lóh-khì píⁿ ê thiàu-bú-oê. I koáⁿ-kàu bú-hōe hián-tiúⁿ ê sī, chāi-tiúⁿ ê lāng lóng khoàⁿ kah gāng--khì, chún-kóng sī chhit-sian-lú, mā pí bōe-tiòh i ê súi. Ông-chú kan-taⁿ iau-chhiáⁿ i chit-lāng saⁿ-kap thiàu-bú, kiàn-nā ũ lāng beh chio, Ông-chú tòh káng kóng: "chit-ūi sió-chiá sī góa ê bú-phoāⁿ." Tit-beh kah poàⁿ-mī ê sī, i kóng beh tng--khì lo-h, Ông-chú iū-koh beh pōe i chòe-hé tng--khì. Chit-pái, Ông-chú sim-lāi ũ chú-tiuⁿ : "góa choát-tùi bōe-ēng koh-chài hō i soan--khì." Ah m̄-koh, O-cha-bó· chiàu-goân siat-hoat àn Ông-chú ê sin-piⁿ thau-cháu--khì. In-ūi cháu liáu siuⁿ kóng, chit-siang sūn-kim chòe ê thiàu-bú-oê soah ka-lāuh chit-kha tí lâu-thui--ê, kan-taⁿ chhun chiàⁿ-kha tī--leh.

Ông-chú kā hit kha oê-á khioh khí--lāi siu, keh-tng-jit, thiⁿ bē kng, tòh cháu-khì chhē in hū-ông, kā i kóng: "góa beh chhōa chit kha oê-á ê chú-lāng chòe góa ê sin-niú, nā tó chit-ūi ko-niú ê kha, tú-hó ē hah chit kha oê-á, i tòh-sī góa beh chhōa ê lāng." Hit nng-ê chí-bē-á thiaⁿ-tiòh siau-sit liáu-āu, lóng hoaⁿ-hí kah thiàu--khí-lāi, in-ūi in nng-lāng kha lóng chin súi, chin iù-siù, in siūⁿ-kóng hit kha oê-á, nā in lāi chhēng, khéng-tēng ē hah-kha. Lāu-bú tāi-seng pōe tōa-hàn cha-bó-kiáⁿ tiàm pāng-keng-lāi chhi--chhēng, siáng chai-iaⁿ tōa-hàn cha-bó-kiáⁿ ê kha-poāⁿ siuⁿ khoah, oê-á siuⁿ oeh, tōa-thâu-bú (tōa-pō-bú) soah long bōe jip--khì. In lāu-bú choân hō i chit-ki tōa-ka-chián, kā i chhák-khang kóng: "bō-iàu-kín, tōa-pō-bú chián-sak ! Chí-iàu lí nā ē-tàng chòe ông-hō, tok-tng chit-ki chng-thâu-á sít-chāi bō-sng--sáⁿ, koh-chài-kóng, kàu hit-chūn, lí nā beh chhut-mng, iā bián koh kiáⁿ-lō lo-h." Chit-ê gōng cha-bó-kúi-á thiaⁿ kah sìn-tauh-tauh, kám-kak in bú--á kóng án-ni ũ-lí, choân sim-koaⁿ liáh tán-hoaiⁿ, káⁿ-káⁿ chiong tò-kha ê tōa-thâu-bú ka--tng, liáu-āu, oê-á long--leh, kiông-lún thiàⁿ, kiáⁿ lāi-kàu Ông-chú ê bìn-thâu-chēng. Ông-chú khoàⁿ i chhēng kah bā-tah bā-tah, tòng-chòe i sī ka-kī beh chhōa ê sin-niú, chiū kā i lám chiūⁿ bé, siang-siang hōe-kiong khi lo-h.

Bô-gí, kiáⁿ kàu āu-hoe-hng ê sī, soah thiaⁿ-tiòh hit chng chin-á-chhiū-téng ũ chit-chiah hún-chiáu tī-leh chhiūⁿ-koa:

"hoan-thâu hoan-thâu! Kín hoan-thâu!

Lí khoàⁿ hit kha oê!

Oê siuⁿ sòe, m̄-sī beh hō i chhēng--ê !

Ông-chú ! Ông-chú !

Kín oát-thâu tng-khì chhōa lí ê sin-niú,

Chē tí lí sin-piⁿ ê lāng m̄-sī lí ê sin-niú."

Ông-chú thiaⁿ-tiòh liáu-āu, koáⁿ-kín lóh-bé chit-ē-khoàⁿ, khoàⁿ-tiòh huìh-chúí-á ùi oê-á-lāi tít-tít lâu--chhut-lāi, i chai-iaⁿ hông phiàn--khì ah, súi oát-thâu chiong ké sin-niú chhōa tò-tng, tui in tau ê lāng kóng-kàu: "chit-ê m̄-sī góa ê sin-niú, kiò lēng-gōa hit-ê sió-bē lāi chhi khoàⁿ-māi." Sió-bē thèh oê-á jip-khì chhi, thâu-chēng chiáu long--jip-khì lo-h, bō-gí-gō kha-āu-tiⁿ siuⁿ tng, chiⁿ lóng bōe jip--khì. In lāu-bú kā sái-so, kiò i chiong kha-āu-tiⁿ siah-tiāu, chhēng hó-sè liáu-āu, chhut-lāi kì Ông-chú. Ông-chú khoàⁿ i chhēng kah bā-tah bā-tah, siūⁿ-kóng i tòh-sī chin-chiàⁿ ê sin-niú, chiū kā i phō chiūⁿ bé, siang-siang hōe-kiong khi lo-h.

Bô-gí, kiáⁿ kàu āu-hoe-hng ê sī, iū-koh thiaⁿ-tiòh hún-chiáu tī chhiū-bé-liu leh chhiūⁿ-koa:

"hoan-thâu hoan-thâu! Kín hoan-thâu!

Lí khoàⁿ hit kha oê!

Oê siuⁿ sòe, m̄-sī beh hō i chhēng--ê !

Ông-chú ! Ông-chú !

Kín oát-thâu tng-khì chhōa lí ê sin-niú,

Chē tí lí sin-piⁿ ê lāng m̄-sī lí ê sin-niú."

Ông-chú àⁿ lóh-khì chit-ē-khoàⁿ, khoàⁿ-tiòh huìh-chúí-á ùi oê-á-lāi tít-tít siàm--chhut-lāi, chit-kha pèh-sek ê si-á-bèh mā lóng-choân tò-àng--khì, chiū súi oát-thâu, chiong i sàng--tng-khì. Ông-chú kā in lāu-pē kóng: "che m̄-sī chiàⁿ sin-niú, lí koh ũ cha-bó-kiáⁿ bō ?" In lāu-pē ìn kóng: "bō--ah neh....Sī-kóng, iáu-koh chit-ê 'O-cha-bó' sī góa kah chin-chēng kè-sin hit-ê thài-thài si"--

ê...ah góa chit-ê cha-bó-kiáⁿ, lāng siⁿ-chòe ùn-thùn koh lah-sap, bô khó-lêng sī lí ê sin-niū lah." Put-jī-kò, Ông-chú soah kian-chhiⁿ kóng beh hō i lâi chhiⁿ khoàⁿ-māi. O-cha-bó lâi-kàu, seng sôe-bīn koh sôe-chhiú, liáu-āu chiū tùi Ông-chú kiáⁿ-lé piáu-sī lé-māu. Ông-chú thèh oê-á hō i chhiⁿ, oê-á bōe-su choan-m̄ng chòe beh hō i chhēng-ê, sī án-ni hô-hô-hô, bā-bā-bā. Ông-chú chiū liāh i kim-kim-siòng, jīn-chhut sī i bô m̄-tiòh, hoaⁿ-hí kah chhiak-chhiak-thiô, tōa-siaⁿ kóng: "che chiah-sī góa ê sin-niū lah !" Āu-bú-á hām hit n̄ng-ê chí-bē-á, lóng-chóng kiaⁿ-chit-thiô. Khoàⁿ-tiòh Ông-chú chhin-chhiú ká O-cha-bó phō chiūⁿ bé, in bú-á-kiáⁿ saⁿ-lāng sī khi kah bīn-á lóng-chiáu o, bô hoat-tō, chí-hó bāk-chiu kim-kim khoàⁿ Ông-chú chiong O-cha-bó chhōa--tng-khì. In kiáⁿ kàu chin-chhiū-á-kha ê sī, thiaⁿ-tiòh hún-chiáu-á tī-leh chhiūⁿ-koa:

" hōe-kiong lo-h ! Hōe-kiong lo-h !

Kín khoàⁿ hit kha oê !

Ông-hui ! Che sī beh chòe hō lí ê oê !

Ông-chú ! Ông-chú !

Khah-kín chhōa lí ê sin-niū tò-tng--khì,

chē tī lí sin-piⁿ ê lāng chiah-sī lí beh ài ê sin-niū."

Hún-chiáu chhiūⁿ soah, pe kè--lâi hioh tī O-cha-bó chiáⁿ-pêng ê keng-kah-thâu. In chòe-tin ùi Ông-kiong kiáⁿ--khì.

Hoan-ek: Lâm Kiàn-hui (Ē-m̄ng) Sī-kan: 2006.4.1